

فایرہسی خورهه‌لاتی نیل - WEST NILE VIRUS

پرس: من چی بکه م بوئه‌وهی مهترسی توشبوونم به فایرہسی خورهه‌لاتی نیل که م بکه مه‌وه؟

وه‌لام: له ئېريلەوە بۇ ئۆكتۆبەر، كە مىشۇولە زۇر چالاکە، ئەم ھەنگاوه خۆپارىزانە بىنى:

- گەر لە رۇوناكييەوە تا تارىكى لە دەرهەوەيەت كە مىشۇولە زۇر چالاکە، يان بەرۋۇز لە ناوجەيەكدايت كە گژوگىا، گيائى درېز يان دەدەنلىيە، پىيوىستە پۇشاڭى پارىزەر بېۋشى، وەك دەرىيەتى درېز، بەرگى شل، كراسى قۆلدرېز، و گۇرەوى، و بىر لە بەكارھىيانى مەگەز دوورخەرەوەيەك بکە كە DEET تىدا بى.

بەرھەمنىك كە DEET كەم تىدا بى رەنگە بۇ كاتىك بشى كە مىشۇولە كەم بى. DEET بە خەستىيەكى زۇر بەكەلکە كە ژمارەي مىشۇولە بەرز بى يان بە زەحەمەت دوور بکەنەوەوە. ھەلبەت خەستى DEET لەسەر وو 50% دەبەسىرىتەوە بە خورانى پىست و كارداňەوەتى ترى لە مجۇرە. ھەركە شىا، رىنى ناكىيمىاوى بەكارھىينە بۇ دوورخەستىنەوەي مەگەزى گازگەر وەك پۇشاڭى پارىزەر (كە لەسەر وو رېنۈومما كراوە)، بەردهى دەرگا و پەنجەرە، و بەرگى وەك تۇر بېۋشە كە كامپ دەكەيت.

■ DEET بەپىي رېنۈوممايى بەرھەمەننەرەكە بەكارىيەنە

■ وەك ئەوەي كە لە پەلاماردانى كىميمايدا هاتووه، خانمى دووگىان، ھىننەدە دەكى، دەبى خۆى لە بەركەوتى DEET بېپارىزى.

■ مەھىلە مندالان دەستكاري مىشۇولە دوورخەرەوە بکەن.

■ DEET راستەوخۇ مەدە لە مندالان. بىدە لە دەستى خۆت و ئەمجار بىدە لە مندالە كە.

■ DEET بۇ چوار كاتىزىر كارىگەرە. نە ماوەي DEET درېزى بەكەرەوە و نە بەزۇرىش بەكارى بەھىنە. بەجۇرلىك بەكارى بەھىنە كە پۇشاڭ و پىستى سەرەت دابېۋشى. لە پىستىيەكى مەدە داپوشرابى.

■ دواى گەپانەوە مال، ھەموو پىست و بەرگىيەكى دەرماناۋى بە ئاو و سابۇون بشۇ.

■ ھەرگىز دەرمانەكە لە بىرىن، جىيى پىراو و خوراۋ بەكارمەھىنە.

■ DEET دوور لە دەستى مندالان بېپارىزە.

■ **سەرنجىدە** كە دەركەوتتووه قىتامىن بى، ئامىرىيەكى ئەلتىراسۇنك و بۇنېخش كارىگەر نىن لە پارستان لە گازى مىشۇولە.

پرس: من چى بکەم لە مالەوە بوئه‌وهی مهترسی بەركەوتنم بە مىشۇولە كەم بکە مه‌وه؟

وه‌لام: مىشۇولە ھېلىكە كانىيان بە راوهستانەوە يان بە بزووتتىيەكى خاوهەوە لە ئاودا (لە جۆگەيەك يان زەلکاۋىندا) دادەننەن. گژوگىا، گيائى بەرز و دەدەن جىيى حەشارگەن بۇ مىشۇولە. دەچنە حەشارگە كە يانەوە بەبى پىيوىستى دەرگا و پەنجەرە، يان لادانى هيچ پەردهيەك.

■ دەلنيا بە كە دەرگا و پەنجەرە كان پەردهى كىنېريان ھەيە. جىيى ھەر پەردهيەك كە دراوه يان كونى تىدايە بىگەرەوە.

■ ھەموو تايىيەكى نەويىست لە خانووبەرەكە تدا دوورخەرەوە.

قۇوتۇوی تەنەكە، بارگىری پلاستيك، ئىنجانەي سيراميك يان بارگىری ئاوي لەمچۇرانە فېرى بدە.
دلىيا بە كە گەتەرى ئاو (gutters) پاکكراوهەنەتەوە. جىنى كۆكىدىنەوە ئاو لە بەهاردا پاك بکەرەوە.
مەلەگە پاك بکەرەوە و كلۇرىنى تى بکە.
مەھىلە ئاو لەسەر سەرىۋىشى مەلەگە كۆبىتەوە.
ئاوي ئاو جىنى ئاوخواردنەوەي بالدارەمۇو سىن تا چوار رۆزبىك بگۇرە.
كاتى لە كاردا نىن، مەلەگەي مەندالان و ويلبارۆ (بارگىری پاشەرق) سەرەنخون بکە.
لادانى ھەمۇو ئاپىكى وەستاۋ كە لە خانووبەرە كەندىا كۆددەبىتەوە.
يارمەتى يان بىرى دراوسىنكانى بخەرەوە كە جىنى زاۋىبى زىندهوەرەن لە ئاو خانووبەرە كەياندا لابەرن.

بۇ زانىيارى پىر، تەلەفۇن بۇ بەشى تەندىرووستى نۇرت داکوتا بکە بە ژمارە 701.328.2378.